

складемо сесію відмінно

РІВНЯТИСЯ НА ВІДМІННИКІВ

Після успішного захисту дипломних робіт студенти — випускники історичного факультету склали і перший іспит з історії КПРС.

27 випускників відмінно захистили свої роботи. Найбільш цікаві роботи були у тт. Горишної, Коношкіної, Савицького, Семеріна. Студент Скрипник захищав актуальну й цікаву роботу на тему «Боротьба робітничого класу Федеративної республіки Німеччини на сучасному етапі». Дипломант уміло висвітлює питання боротьби робітників Західної Німеччини проти мілітаристів та паліїв нової світової війни. Його робота також оцінена найвищим балом.

Студенти-заочники теж успішно захистили дипломні роботи. Вони одержали 46 відмінних оцінок. 28 добрих і жодної «трійки».

Серед відмінників слід відзначити студентів-заочників Рижову та Сергієву. Студентка Рижова склала також на «відмінно» і перший державний іспит з історії КПРС.

Державний іспит з історії КПРС студенти стаціонару склали з такими оцінками: відмінно одержали 13 студентів, добре — 16 і задовільних — 4.

Державний іспит з історії КПРС пройшов і на факультеті іноземних мов. Дуже добре відповіли студенти Могілевич, Карманова, Ємельянова та інші. Не склала іспит студентка Сергієва з відділу французької мови. Причина цього: безвідповідальне ставлення до праці, погана дисципліна.

Гіркий приклад студентки Сергієвої показує ще раз, що до державних іспитів треба готуватися під час всього періоду навчання, не сподіваючись на «рятівні» 5—7 днів, що надаються студенту перед іспитом.

І в ці дні наші випускники повинні прикласти максимум зусиль до того, щоб з честю закінчити університет.

ДОБРІ ЗНАННЯ

Для третього курсу географічного факультету екзаменаційна сесія вже закінчилась, складено останній іспит з педагогіки й студенти роз'їхались в різні куточки Радянського Союзу для проходження виробничої практики.

Підсумки іспиту з педагогіки радують: 13 відмінних оцінок, 22 добрих і 3 задовільних.

Приємно було слухати на іспиті відповіді студентів Панасенко, Чумаченко, Площинського, Перевертєвої, Шевченко, Усольцевої, Свистарєць, Ладижинської, Колінської, Дикіна, які одержали відмінні оцінки.

Порадували добрими знаннями

фактичного матеріалу й інші студенти.

І тільки один студент — Криворучко — по-справжньому мене засмутив своїми дуже слабкими знаннями і часто дуже приблизним уявленням про педагогіку та її закономірності. Цей студент не в кращий бік відрізняється від всього курсу.

Третій географічний дуже хороший і дружний курс. Він відзначається сумлінним ставленням до справи, прагненням багато знати, тому так легко й цікаво працювати з цим курсом. З великим піднесенням і радістю йшла я читати лекції на третій географічний, відчувалося, що мої думки знаходять відгук в душі студентів.

Хочеться вірити, що й останні роки навчання в університеті студенти цього курсу будуть застрільниками всього хорошого на факультеті.

А зараз бажаю всім студентам добре відпочити й з новими силами приступити до навчання.

Доцент Т. ФЕДОТОВА.

РЕЗУЛЬТАТИ РАДУЮТЬ

ЙДЕ іспит з курсу наукового комунізму. Складають його студенти четвертого курсу хімічного факультету. Відповіді їх змістовні, ґрунтовні.

Ось відповідає Наташа Ускач. Вона уміло використовує свої знання з історії КПРС, політичної економії і діалектичного матеріалізму, глибоко висвітлює поставлені перед нею запитання. І екзаменатор — доцент А. Введенський — виводить у відомості проти прізвища Ускач «п'ятірку».

Змістовними були відповіді Скубіліної, Білоуса та інших студентів. Майже 50 процентів студентів, які склали іспит, одержали «п'ятірки». Багато «четвірок». Лише двоє відповіли на оцінку «задовільно».

— Результати іспитів радують, — сказав нашому кореспондентові доцент А. Введенський. — Курс добре готувався до них. Студенти правильно й глибоко розуміють Програму КПРС, мають тверді знання з курсу наукового комунізму.

ІСПИТИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

ЛІТНЯ екзаменаційна сесія на юридичному факультеті проходить успішно.

В цьому році дипломні роботи захистили 143 студенти. Найбільш цікавими й актуальними були роботи у студентів Ткача, Орлова, Рябої, Савченко, Колякіна. Державна комісія їх роботи та багато інших оцінила на «відмінно».

Випускники також добре склали державний іспит з історії КПРС. Успішно проходять іспити і з цивільного права. Такі студенти, як Муродьян, Носков, Долінська, Градецький, Андгуладзе отримали з цивільного права оцінку «відмінно». Добре склали державний іспит з цієї дисципліни тт. Іванов, Лебедев, Кудряшова, Піонтковський, Макаревич, Сокальський та багато інших студентів. Державні іспити продовжуються.

В ці ж дні на факультеті завершуються іспити і на другому курсі.

Іспит з політичної економії 33 студенти другого курсу склали на «добре» й «відмінно». Студенти другого курсу склали іспит і з цивільного права. Тут «відмінно» одержали тільки три студенти — Бурковець, Бессонов та Ребега.

Крім іспитів, юристи другого курсу складають також заліки з кримінального права та іноземної мови.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ! РІК ВИДАННЯ XXXI

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 19 (829).

19 червня 1965 р.

Ціна 2 коп.

ХВИЛЮЮЧА ЗУСТРІЧ

В Одесі перебувала група поетів і прозаїків з Латвії — учасників декади латвійської літератури, що проходила на Україні.

Після знайомства з містом гості відвідали наш університет. Тут, в переповненому Актівому залі, відбулась їх зустріч зі студентами й викладачами. Вона була хвилюючою і щирою.

Відкриваючи зустріч, секретар парткому університету І. Дузь гаряче привітав дорогих гостей. Потім відповідальний секретар Одеського відділення Спілки письменників України І. Гайдаєнко познайомив присутніх з посланцями латвійської літератури — поетом, прозаїком і драматургом, заслуженим діячем культури Латвійської РСР Юлієм Ваногом, прозаїком і драматургом, лауреатом Державної премії Андріасом Веяном, поетами Лією Бридака, Арією Елксне, Імантом Заєдонісом, Анреєм Балодісом, Марісем Чаклайсом.

— Від усього серця я дякую вам за дружній і гарячий прийом, — говорить Юлій Ваног. — Я висловлюю цю подяку не тільки від нашої письменницької бригади, але й від всіх літераторів Латвії, від всього латвійського народу. Від Балтійського до Чорного морів простяглась наша дружба, що множить творчі сили будівників нового світу.

Юлій Ваног коротко охарактеризував славний шлях розвитку латвійської літератури підкреслив її плідотворні зв'язки з літературою українського народу.

— Близько ста українських письменників ми читаємо нашої рідною мовою. Мені самому довелось перекладати на латвійську мову безсмертні творіння Шевченка, драми Лесі Українки. Я робив це з великою насолодою і назавжди полюбив їх геній.

Надаючи потім слово Жану Гриві, Іван Гайдаєнко говорить, що крім літератури його зв'язує з цим письменником людська доля — їм обом довелось бути в'язнями фашистських катівень, в однакових умовах боротись проти ворогів свободи.

— Український і латвійський народи, — говорить Жан Грива, — які загартували свою дружбу в спільній боротьбі за щасливе й вільне життя, будуть і надалі свято вірні їй.

Потім розправила крила поезія. Один за одним під бурхливі оплески присутніх читають свої твори латвійські поети Маріс Чаклайс, Лія Бридака, Арія Елксне, Імант Заєдоніс, Андріас Веян, Андрій Балодіс. Доповнює їх виступ український поет Дмитро Бакуменко.

Вірші лунають латвійською, українською і російською мовами, наочно демонструючи спорідненість великих літератур. Аудиторія слухає рядки Яна Райніса в українському перекладі, вірші Тараса Шевченка і Максима Рильського латвійською мовою.

Делегацію латвійських літераторів супроводжував голова правління Спілки письменників України Олесь Гончар, якого також тепло зустріла університетська аудиторія.

— Ми приїхали до Одеси, — говорив він, — майже в кінці декади латвійської літератури. Ця подія перетворилась на Україні у велике культурне свято, в демонстрацію братерської любові наших народів. Відбулись хвилюючі, незабутні зустрічі наших дорогих гостей з трудівниками Запоріжжя, Херсонщини та інших областей.

Красномовно говорить про дружбу і взаємний інтерес наших народів і ця сьогоднішня зустріч, ця ваша увага до посланців братньої Латвії.

Про зустрічі латвійських письменників на українській землі розповів також український літератор Василь Козаченко.

Проректор університету Г. Вязовський, звернувшись до гостей з вітанням від колективу ОДУ, підніс кожному з них пам'ятну медаль, випущену на ознаменування сторіччя нашого учбового закладу.

У студентів-юристів захист дипломних робіт пройшов успішно, — такої думки голова Державної екзаменаційної комісії доцент А. Рогожина.

НА ЗНІМКУ: захист дипломних робіт на юридичному факультеті.

Фото П. СОКАЛЬСЬКОГО.

В нинішньому році політичною освітою було охоплено весь професорсько-викладацький і учбово-допоміжний склад і весь адміністративно-господарський апарат університету (серед них 500 комуністів).

Основною формою підвищення ідейного рівня професорсько-викладацького складу було самостійне вивчення марксистсько-ленінської теорії. На цій основі і будувалась діяльність теоретичних семінарів.

В університеті працювало 27 теоретичних семінарів, 10 політшкіл, 16 гуртків сучасної політики. В програмі семінарів і політшкіл основна увага зверталась на вивчення актуальних проблем міжнародного комуністичного руху й будівництва комунізму в СРСР. Добре працювали семінари на історичному факультеті (керівник доцент К. Петряев), на юридичному факультеті (керівник А. Введенський), на фізичному факультеті (керівник доцент Я. Штернштейн), на факультеті іноземних мов (керівники М. Орехов та О. Романовський), на кафедрі фізвиховання (керівник доцент Є. Гороховська) та інші.

Позитивним в роботі цих та інших семінарів було творче обговорення питань, зв'язок з учбовою та науковою роботою кафедр, з завданнями викладання.

Партійний комітет і первинні партійні організації протягом року неодноразово обговорювали питання вивчення марксистсько-ленінської теорії. На засіданнях парткому підводились підсумки роботи теоретичних семінарів, розглядався стан політичної освіти на факультеті іноземних мов, механіко-математичному факультеті, узагальнювався досвід кращих пропагандистів.

В цьому році особлива увага зверталась на підвищення дійовості політичної освіти. Вивчення актуальних проблем будівництва комунізму в СРСР наштовкувало вчених на думку про те, що необхідно широко впроваджувати у виробництво науки дослідження, більш тісно бути зв'язаним з життям, з практикою комуністичного будівництва. Це яскраво виявилось при вивченні рішень березневого Пленуму ЦК КПРС. Колективи ряду кафедр переглянули тематику наукових робіт. Так, кафедра мікробіології і вірусології (завідуюча кафедрою професор В. П. Тульчинська) виконала ряд досліджень, результати яких прийняті й впроваджуються на одеському заводі «Більшовик».

Кафедра геології (завідуючий кафедрою доцент С. Бракін) проводила дослідження ґрунту Оде-

ської області і надала допомогу колгоспам області в складанні ґрунтових карт.

Кафедра теплофізики і проблемна лабораторія фізики аеродисперсних систем (завідуючий кафедрою професор В. Федосєєв) встановила тісні контакти з колгоспами Біляєвського району.

В університеті функціонує дворічна школа молодих лекторів-пропагандистів. В цьому році відбувся черговий випуск школи. Її закінчило 120 чоловік. Серед них кращі студенти-комсомольці, на рахунок яких чимало прочитаних лекцій на ціліні, в колгоспах, на підприємствах міста.

Професорсько-викладацький склад університету не тільки підвищував свій ідейно-теоретичний рівень, але й брав активну участь в пропаганді політичних і наукових знань серед трудящих міста й області. По матеріалах жовтневого, листопадового і березневого Пленумів ЦК КПРС було прочи-

тано понад 500 лекцій. В підшефні Котовський і Фрунзенський райони було послано бригади лекторів.

В університеті було створено в цьому році філіал (центрального) публічного лекторію товариства «Знання» з актуальних проблем науки. Крім того, діяв університет хімічних знань.

Разом з тим в організації політичної освіти є ряд недоліків. Так, недостатньо уваги приділялось організації теоретичних конференцій разом зі студентами. Тіснішими повинні бути контакти між кафедрами суспільних і природничих наук в організації політичної освіти, а також контакти між кафедрами в рамках факультетів. Великі недоліки у нас в організації обліку лекцій, що читаються по товариству «Знання».

Парткомом університету заздалегідь розглянуто питання про основний напрямок в організації ме-

режі політичної освіти в майбутньому навчальному році. Партійними організаціями факультетів дано рекомендації по створенню теоретичних семінарів з важливих методологічних проблем розвитку наук у відповідності з профілем факультету. Одночасно звернено увагу на можливість роботи вечірних університету по індивідуальному плану з відповідним контролем партійних організацій.

На партійних бюро факультетів повинні бути обговорені підсумки політичної освіти і враховані інтереси тих, хто самостійно вивчає марксистсько-ленінську теорію.

Немає сумніву в тому, що політична освіта в новому навчальному році буде важливим фактором в успішному вирішенні всіх учбових, наукових і виховних завдань, що стоять перед університетом.

М. РАКОВСЬКИЙ,
член парткому ОДУ.

У ВЕЧІРНИКІВ ТА ЗАОЧНИКІВ

ДУМКИ ВИКЛАДАЧА

НА юридичному факультеті літня сесія підходить до кінця. Закінчилися заліки й іспити з німецької мови на II і III курсах заочного відділення. Результати сесії в групах цих курсів задовільні. Добре підготувались до іспиту студенти III курсу — Філіпов, Чудаков, Пилюгін, Карабейник, Нерубащенко, Яковенко та інші.

А ось Анценко, Векслер, Сімонов несерйозно готувались до іспиту й одержали незадовільні оцінки.

Студенти II курсу непогано працювали, добре виконали домашнє завдання. Старанністю слід відзначити Дюрдєнко, Куделіна, Бессонова, Ребега, Гусарева та інших. Гірше всіх підготувались до сесії: Нікітенко, Корнеєва, Толстіков, Головач і деякі інші.

За останній час багато студентів випадають з поля зору й виходять з-під контролю викладачів університету. Мова йде про тих студентів-заочників, які одержують дозвіл складати заліки та іспити з іноземної мови за місцем прожи-

вання. Багато такий дозвіл одержують вже на I курсі, так що викладачі навіть не бачать цих студентів. Вони втрачають зв'язок з університетом, під час сесії не відвідують практичні заняття. Як і що вони складають, який матеріал, в якому обсязі — цього ми не знаємо. Ми бачимо тільки оцінки у відомостях. Адже ж дипломи одержують вони в нашому університеті, адже університет відповідає за їх знання. Виникає питання: чи правильно ми робимо, видаючи такі дозволи? Мені здається, що над цим питанням потрібно замислитись всьому нашому колективі.

Безумовно, в більш вигідному становищі в порівнянні з заочниками знаходяться вечірники, бо вони мають можливість регулярно відвідувати практичні заняття. І ті з них, хто розуміє всю важливість систематичної роботи над вивченням іноземної мови, домагаються непоганих результатів.

На жаль, є на I курсі такі студенти, які не притримуються елементарної дисципліни: не відвідують заняття, своєчасно не відроблюють пропусцення. Підсумок — вони не допущені до заліку. Це тт. Бельська, Вишневська, Золотарьова.

Практика показує, що ті студенти, які серйозно ставляться до вивчення іноземних мов, краще вміють користуватися спеціальною літературою, успішніше оволодівають своєю спеціальністю. Ось чому кожному студенту потрібно дуже серйозно, систематично і регулярно вивчати іноземну мову.

Г. ВАРІЄШ.

ДВІ ДОПОВІДІ

ДНЯМИ відбулось чергове засідання гуртка історії КПРС студентів природничих факультетів. З доповіддю «Студентство Новоросійського (Одеського) університету в революційному русі (1905—1917 рр.)» виступили студенти II курсу фізичного факультету І. Круподєрова та Н. Яхненко.

На заключення керівник гуртка доцент Я. Штернштейн закликав примножувати й розвивати славні університетські традиції.

В. БИКОВСЬКИЙ,
студент II курсу фізичного факультету.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

ВОДА БУДЕ

В газеті «За наукові кадри» № 18 від 9 червня 1965 року була опублікована замітка «Ждемо відповіді».

Заходів по забезпеченню водою гуртожитку й будинку, де живуть викладачі, вжито. Зараз закінчується монтаж електричного обладнання пневматичної насосної. З 25 червня вода буде регулярно подаватися на верхні поверхи цих будинків.

М. БІЛОЦЕРКОВСЬКИЙ,
професор університету,
А. УМАНСЬКИЙ, інженер.

НА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ МАТЕРІАЛІ

ВЧИТЕЛЬ П. ГОРБУЛІН ЗАХИСТИВ ДИСЕРТАЦІЮ

НА засіданні вченої ради філологічного факультету директор та викладач Одеської середньої школи № 35 П. Горбулін захистив кандидатську дисертацію. Тема її — «Виховання в учнів комуністичного ставлення до суспільної власності».

Дисертація була написана на експериментальному матеріалі. Допомогло її автору й те, що він багато років працював директором школи.

Офіційні опоненти дисертанта професор університету Д. Г. Елькін, старший науковий співробітник Академії педагогічних наук, лауреат премії ім. Ушинського Н. Болдирев, а також рецензенти — академік І. Свядковський, член-кореспондент АПН РРФСР В. Сухомлінський та 14 інших вчених дали високу оцінку дослідженню тов. Горбуліна.

Цікаво відзначити такий факт: з 1961 по 1964 роки з педагогіки в Радянському Союзі було захищено 292 дисертації. З них тільки 13 присвячені теорії виховання, останні 279 — теорії навчання.

При кафедрі педагогіки Одеського університету в цьому році 39 вчителів одеських шкіл успішно складають кандидатські іспити з педагогіки. Багато з них почали писати кандидатські дисертації.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ.

ПІВСТОЛІТТЯ В ПАРТІЇ

боту в декількох гуртках. За це він був переведений в глибину Сибіру. По дорозі туди втік

К. Г. Аршавський, студент юридичного факультету.

до Іркутська, а потім до Петрограда. Тут він брав активну участь в Лютневій буржуазно-демократичній революції, а 3 квітня 1917 року знаходився на площі перед Фінляндським вокзалом, зустрів В. І. Леніна.

К. Г. Аршавський активний учасник збройного повстання в Петрограді.

В кінці лютого 1918 р. К. Г. Аршавського було обрано членом Петербурзького комітету партії. В цей період він веде велику агітаційно-пропагандистську роботу, виступає з доповідями, лекціями, бореться проти меншовиків і есерів. В березні 1919 року на IX Петроградській загальноміській конференції його обрали делегатом VIII з'їзду РКП(б).

В 1919 році в період наступу

Старий більшовик К. Г. Аршавський серед радянських воїнів.

СПРАВА студента юридичного факультету Новоросійського університету К. Г. Аршавського, що вже поживклавід часу, зберігає цікавий документ:

«Засідання правління Новоросійського Університету на основаних отношениях нач. Жандармского Управления г. Одессы от 20 июля 1915 г. постановляет студента Университета юридического факультета К. Аршавского исключить из числа студентов».

К. Г. Аршавський був виключений з університету за належність до РСДРП. Він зв'язав свою долю з партією ще будучи гімназистом. За його плечима багато років активної боротьби за ленінську справу.

Костянтин Григорович після виключення його з числа студентів був засланий в Іркутську губернію. Знаходячись в заслання в Усолі, Манзурці, він не припиняв боротьби проти царизму і війни, провадив ро-

НА ПРОТЯЗІ СТОЛІТТЯ

Історичний факультет — один з найстаріших в нашому університеті. З 1865 р. і до 1917 р. факультет був історико-філологічним. На його кафедрах працювало чимало видатних вчених-істориків.

Докорінно змінилась методологічна суть історичної науки з перемогою Великої Жовтневої соціалістичної революції. В подум'ї і бурях революції народжувалась радянська історична наука. Методологічною основою для неї була марксистсько-ленінська теорія.

ГЕНІАЛЬНІ праці К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна методологічно озброювали молоду радянську історичну науку. На її шлях на факультеті стали перший історик-більшовик Є. М. Шепкін, його учні А. М. Панкратова, К. П. Добролюбський, О. Л. Вайнштейн та інші. Велику роль в розвитку радянської історичної науки в університеті та в вищих навчальних закладах, створених на його базі, відіграли єдиний державний архів ІСПАРТ, товариство істориків-марксистів, краєзнавча комісія ВУАН та допомога інституту Червоної професури.

В період з початку двадцятих і до середини тридцятих років в Одесі виріс значний загін радянських істориків. Найбільш визначними серед них були вихованці університету К. П. Добролюбський і О. Л. Вайнштейн.

В центрі уваги їх досліджень були питання історії революційного руху в Західній Європі і буржуазної революції у Франції кінця XVIII століття і Паризької Коммуна.

Опублікувавши кілька праць з історії революції у Франції, професор Вайнштейн зосередив головну увагу на вивченні історії Паризької Коммуни і видав ряд капітальних праць з цієї проблеми. Але Осип Львович не обмежується цим. Талановитий історик, він опрацював творчість шукання керівної ним кафедри та власні на вивчення радянської медієвістики, поповнює її значними і важливими марксистсько-ленінськими працями, в тому числі і кількома посібниками з історії середніх віків.

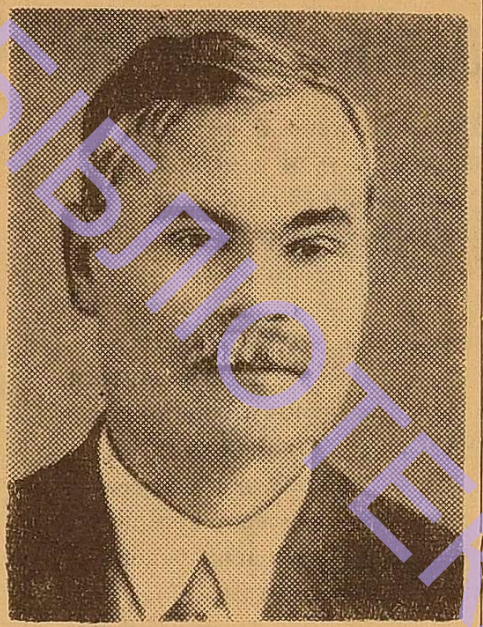
Особливої ваги на шляхах розвитку марксистсько-ленінської історичної науки в нашій країні набувала історіографія як наука, і Осип Львович напружено працює над її проблемами. На високому ідеологічному рівні, гостро викрикуючи класових ворогів нашого народу, реакційну буржуазну історіографію, він видає кілька праць по історіографії феодалізму та середньовіччя взагалі.

Багато своїх праць, розпочатих в Одеському державному університеті, професор Вайнштейн довершив в Ленінграді, де він з 1936 року працює в університеті та у відділенні суспільних наук АН СРСР.

Світлу пам'ять зберігають в своїх серцях два покоління вихованців історичного факультету, що працюють зараз в Одеському, Московському, Київському, Львівському, Харківському та в багатьох інших університетах країни, про видатного історика-марксиста професора Костянтина Павловича Добролюбського. Розвиваючи сла-

ні традиції передових істориків університету і перш за все Є. М. Шепкіна, професор Добролюбський глибоко опанував марксистсько-ленінське вчення про історичну науку і на його основі все своє життя вів лекційні курси та наукові дослідження.

Костянтин Павлович був стійким бійцем історичної науки. Його лекції були наповнені тим змістом, який виховував у студентів партійність історичної науки, розкривав її класову суть.

К. П. ДОБРОЛЮБСЬКИЙ

Все, що було вивчено і досліджено в науковій роботі, Костянтин Павлович віддавав своїм учням, студентам, любовно виховуючи їх.

Найважливішою справою була розробка історико-революційної тематики. В цьому плані історія Великої Французької буржуазної революції була поповнена кількома десятками визначних, опублікованих К. П. Добролюбським, марксистських праць.

Значний вклад в радянську історичну науку вніс професор Добролюбський. Його учні та послідовники продовжують важливі дослідження з історії революційного заходу. В. С. Алексеев-Полов уже близько десяти років працює над проблемою історії соціального гуртка, з діяльністю якого К. Маркс пов'язував перший етап того революційного руху, який викликав до життя комуністичні ідеї у Франції першого періоду буржуазної революції кінця XVIII століття. В цьому плані він досліджував історію Паризької Коммуни. З проблем історії революційної Франції працює Н. І. Владімірова, у Львівському університеті Т. І. Салтановська та інші.

В 1934 році історичний факультет в складі відновленого Одеського державного університету об'єднав велику групу істориків. Напрямок і основні завдання радянської історичної науки визначились будівництвом соціалізму.

На історичному факультеті чимала група істориків-вихованців університету, члени заново створеної кафедри історії СРСР — І. Д. Сероглазов (завідуючий кафедрою і декан факультету), Є. В. Сизоненко, А. М. Литвиненко, Г. І. Глядківська, Н. П. Єгипко розробляли важливі проблеми історії радянського суспільства і історії партії. Дружний колектив кафедри історії України — І. І. Погорілий, Н. М. Межберг, С. М. Ковбасюк,

О. І. Колесніков, П. О. Лісничий, І. А. Адамов та значна група аспірантів вели роботу в цьому ж плані.

Наступило нове піднесення та значна активізація науково-дослідницької роботи на кафедрах вітчизняної історії. Розроблялись нові проблеми, які розкривали важливі питання історії народів СРСР. Особлива заслуга в цьому належала видатному вже тоді спеціалістові по історії народів Кавказу завідувачу кафедрою А. В. Фадееву.

В університет він прийшов з Академії наук Грузинської РСР, маючи уже значний досвід науково-дослідницької роботи та чимало опублікованих праць.

А. В. Фадеев, прагнучи до відродження найкращих традицій Одеського університету, виступає як ініціатор створення певної нової школи істориків півдня України. Він ставив питання перед своїми колегами і аспірантами та на пленумах історичних кафедр про те, що Одеса та історичний факультет університету повинні стати центром вивчення історії усіх народів, які заселяли басейн Чорного моря, включаючи Західний Кавказ, Крим та східні райони Балканського півострова, їх історичних зв'язків з народами Росії та слов'янським світом. В цей період друкуються його праці по історії Абхазії першої чверті XIX

А. В. ФАДЕЄВ

століття, про історичне значення приєднання народів Кавказу до Росії. Поряд з цим, А. В. Фадеев глибоко вивчає історію Одеського університету періоду 1900—1917 років.

Анатолій Всеволодович — визначний науковець, талановитий лектор, улюбленець студентів, чужа людина, чуйний товариш і вихователь, разом з великою групою колег, аспірантів і студентів історичного факультету в червні 1941 року іде на фронт захищати рідну Батьківщину від німецько-фашистських загарбників. Всі роки Вітчизняної війни він знаходиться на її фронтах і до 1949 року перебуває в рядах Радянської Армії.

Працюючи в Одеському державному університеті, А. В. Фадеев розпочав чимало нових тем, які довершив після демобілізації з рядів Радянської Армії. Він успішно вів викладацьку та наукову роботу в Ростовському та Московському університетах, а з 1953 ро-

ку працює старшим науковим співробітником інституту історії Академії наук СРСР, де з 1960 року керує сектором багатотомної академічної історії СРСР, що видається до 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Одна з капітальних його наукових праць, розпочата в Одесі: «Россия и восточный кризис 20-х годов XIX века», була завершена в 1954 році (докторська дисертація) і видана окремою книгою.

Під впливом А. В. Фадеева значна частина викладачів і аспірантів працювали над проблемами історії народів СРСР. Наприклад, Є. В. Сизоненко написала дослі-

О. Л. ВАЙНШТЕЙН

дження і захистила дисертацію на тему «Утворення Туркменської РСР». Розробляла тему з історії революційного руху на Півдні України Н. П. Єгипко.

Історичний факультет пишається своїм колегою, видатним радянським вченим-істориком, Анатолій Всеволодович не пориває своїх зв'язків з університетом і тепер, практично допомагаючи багатьом нашим історикам в їх науковій роботі.

НАУКОВА робота істориків факультету не припинялась і в роки Великої Вітчизняної війни, хоча багато з них в той час були на фронті.

В післявоєнний час кафедри вітчизняної історії велику увагу приділяли вивченню історії Великої Вітчизняної війни (В. Немченко, А. Некрасов, П. Чухрій). Поряд з цим на кафедрах вивчались проблеми історії героїчного минулого нашої країни в плані вивчення ролі народних мас в історії.

Велика тема з історії боротьби трудящих за перемогу Жовтневої революції та встановлення радянської влади на півдні України була предметом досліджень групи істориків, керіваних С. М. Ковбасюком. Цим займалися М. Свічарівська, С. Мельник, А. Бачинський, Н. Якупов. Було опубліковано ряд колективних праць факультету та збірників статей. В плані вивчення історії фабрик і заводів опубліковано значні дослідження. З історії заводу ім. Січневого повстання — З. Першиної і історії Одеського порту Я. Штернштейна.

Не менш важливою була проблема вивчення історії робітничого класу і селянства (Є. Сизоненко, Н. Калюжко, З. Першина, М. Раковський — керівник теми). Проблема історії самого новітнього періоду — соціалістичне будівництво і народний рух за нові форми праці стала предметом вивчення та дослідження значної групи істориків (Т. Самборської, Н. Владі-

РОЗПОВІДІ ПРО ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

мірової, В. Міліч, Е. Дроздової, Д. Новік, П. Чухрія — керівник теми).

Значні успіхи в наукових дослідженнях мають кафедри загальної історії. В широкому плані вивчається соціально-економічний розвиток Північного і Західного Причорномор'я стародавніх часів (С. Синицин, П. Қаришковський, А. Загинайло, В. Цебесков та інші). В науковому і методологічному відношенні набула великого значення проблема зарубіжної історіографії. Її вивчають історики К. Петряєв (керівник теми), І. Зав'ялова, М. Беркович, А. Яровий.

Кафедра нової історії видала ряд колективних наукових праць та значні дослідження з історії зарубіжних країн доцента К. Д. Петряєва. Радянська історіографія значне місце приділяє дослідженням з історії слов'янських країн. В цій галузі на історичному факультеті проведена значна робота по скликанню слов'янських конференцій, форумів, в яких брали участь представники слов'янських соціалістичних країн.

Хорошою традицією істориків університету є подальше вивчення історії краю. Внаслідок цього разом з істориками інших вузів створені такі колективні праці як «З історії більшовицьких організацій Одещини», «Одеса — місто героїв», збірники документів «Великий Жовтень» та «В огні громадянської війни». Цінні посібники для вчителів та пропагандистів — «Борці за Жовтень», «Знай свій край» та «Хроніка революційних подій на Одещині».

Творчо і продуктивно працювали історики факультету та кафедр суспільних наук. З 1959 року і до ювілею університету було опубліковано понад 800 досліджень, статей і повідомлень. З них близько 50 — колективні праці і майже 50 окремих монографій і брошур.

Розроблені і читаються студентам десятки нових лекційних курсів, спецкурсів і спецсеминарів. Значна активність в учбовій і науковій роботі істориків викликана історичними рішеннями XXII з'їзду та новою Програмою КПРС.

До 100-річного ювілею університету історики прийшли з певними успіхами. За роки існування Радянського університету вони дали країні понад п'ять тисяч кадрів істориків, з яких сотні стали науковими працівниками. Тільки на факультеті до 100 чоловік здобули науковий ступень кандидата історичних наук. В числі його вихованців є такі видатні вчені як членкореспондент АН І. А. Гуржій, професор О. Л. Вайнштейн, доктор наук І. І. Компанієць (Київ), О. С. Зашкільняк (Львів), В. Я. Борщевський (Дніпропетровськ), Б. Т. Рубцов (Москва).

Запалений рішеннями Комуністичної партії, наш факультет і далі з честю виконуватиме свій почесний обов'язок в розвитку історичної науки та підготовки радянських кадрів.

Доцент П. ЧУХРІЙ.

МОЛОДОСТЬ

Утра
 рассветная
 бодрость! —
 Все сны
 пред тобою бледны!
 На вахту вступаєт
 молодость
 В могучих делах страны!
 Ей
 не впервой
 отмахивать
 Грудных путей длину...
 Кому как ни
 ей
 распахивать
 Космическую целину,
 Кому как ни ей,
 счастливой,
 В наследьи своих
 отцов
 Под бурный
 бушующий
 ливень
 Свое
 подставлять
 лицо!
 Земля!
 Улыбнись, исхоженная,
 В неба голубизну! —
 Молодости положено

У ПАМЯТНИКА

Сюда приходят старые
 солдаты,
 Чтоб у огня побыть
 наедине.
 И хоть давно остыли
 автоматы —
 Простим отцов.
 Они не виноваты,
 Что их сердца и ныне
 на войне.
 Над обелиском — небо
 молодое.
 В гранит подножья
 плещется волна...
 Последнее пристанище
 героя.
 И здесь всегда, как будто
 после боя,
 Тревожная таится тишина.
 А. МЕЖИКОВСКИЙ,
 студент VI курса филологиче-
 ского факультета.

В. ФИЛАТОВ.
 Твою
 защитит
 весну!
 В ярких огнях Отчизны
 Смелым дерзаньям творца
 Славлю я
 молодость жизни,
 Что окрыляет
 сердца!

ПЕРЕД ДОРОГОЙ

Грузовик
 в пыли дороги...
 У дороги —
 зелена.
 Унесет он от порога
 к неизвестному
 меня...
 А дорога
 будет трудная,
 а дорога
 будет тряская...
 Перекур —
 и тот
 минутный.
 Вечера —
 и те —
 ненастные...
 Будет дождь
 хлестать по стеклам,
 по траве,
 по листьям биться...
 Только стекла —
 не поблекнут,
 только листьям
 не осыпаться...
 Ветер,
 дождь ли,
 в бурной прыти —
 человеку
 не грустить...
 Ведь не зря
 на каждом листике
 будет солнце
 воду пить...
 Пусть дорога
 будет
 трудная,
 пусть покажется
 крутой...
 Грузовик
 в пыли...
 Попутный...
 Поднимаю
 руку:
 — Стой!

В НОВУ ЩАСЛИВУ ПУТЬ!

Анатолій Качан прощається з університетом.
 Він був — так, уже, як «грізний жест необхідності», на-
 висає над ним це трохи сумне слово — він був добрим сту-
 дентом і замріяним поетом. Але залишається його дипломна
 праця і хороший спогад про неї. Він написав дослідження
 про українську новелістику 20-х років і поза навчальною про-
 грамою — багато віршів, обговорених і «розстріляних» його
 товаришами. У ньому ще грає «буйний хміль» поезії, але вже
 зримо щезає шумовиння і через його образне поле інколи
 просвічуються глибинні течії життя. Поет схоплює діалектику
 суперечностей і «вириває у Музи дремлющей слова», скла-
 дає їх у ланцюг пізнання. Хай не все це тут прилагоджено
 і вмонтовано, та, проте, відчувається прагнення молодого по-
 ета осягнути гармонію буття через контрастність.
 Пророкувати щось у наш час — марна справа. Може,
 А. Качан більш і не писатиме. Та він — так хочеться дума-
 ти — ніколи не забуде, що творчість — це пошук найголовні-
 шого.

Ось деякі вірші А. Качана.

В. ФАЩЕНКО.

СИЛЬНІШ ДЕНЬ У ДЕНЬ АТОМА

Нехай в скосмічену добу
 будемо ситі ми по горло,
 та хлібом атомним всеєдно
 ніхто в нас духа не накормить.
 І суть одна — аз єсмь человек,
 поки над світом пануватиме:
 слова, розщеплені в душі,
 сильніш розщепленого атома.

Вже літа наче й не було:
 накрилять гуси пережурені
 і креслять небо над селом
 геометричними фігурами.
 Та кресль — не кресль, а
 всеєдно
 спіральний час спіраллю
 зводиться.
 І нам, як птицям тим гніздо,
 кидать ілюзії доводиться.
 І нам — за тридев'ять земель —
 позбувшись черстої солідності,
 спішити до мрії день у день
 під грізним жестом
 необхідності.

РОЗЛУКА

Ось земля закурить-затуманиться,
 спалахне на деревах листя,
 і в далекий похід новобранцями
 полетять журавлі над містом.
 Скоро я тебе так залишу,
 у дорогу зберусь на осінь
 і востаннє впаду обличчям
 у соломку твого волосся.
 Ну, а потім пора простука,
 і по наших надіях стражницях
 монотонна тонка розлука,
 як дрти по стовпах, потягнеться,
 І над всім, що було між нами,
 засумують дощі молитвено,
 та охлялі вітри в нестями
 на розпуттях протяжно витимуть.
 Але щире тобі спасибі,
 що віднині, куди б не посланий,
 я піду не з єдиним хлібом
 по розмитих дорогах осені.

ВИСОКА ВІРА

Відплив у плавнях
 і в душі.
 Над димарями дим — на спеку.
 Ані шелеснуть комиші
 і від води човни далеко.
 У небі дум не гримне грім,
 і я, як плавні ці,
 мілію,
 бо ртутним настроєм моїм
 не я сьогодні володію.
 Але позбутися боргів
 на цьому світі нам не дано:
 ні Будда і ніхто з богів
 не перебродили нірвани.
 І нам не вдатись до колін —
 буття не туга обколесана
 і не фатальна смуга змін
 гребінних злетів та депресії.
 Наш вічний ключ куди гідніш —
 не змаловірити до краю,
 коли нам вітер вигінний
 ворони в небі накружляють.
 Ми не змілієм як лиман,
 бо крім відпливної печалі
 є ще таке, що в душу нам
 високу віру наганяє.
 Вона повинна бути в мені
 і вже ні в смуті, ні в обиді
 не кине так на міліні,
 як черепашку море кида.

ГАЗЕТАР

ЧАСТО мене запитують:
 — Як ти став газетяр?
 Тут одним словом не одмахнеш-
 ся: це все моє життя. Ну-мо чи-
 тайте.
 Виростав я у Чухальці, що на
 Полтавщині. Тато мій, мабуть, на-
 родовою головою, бо скільки не па-
 м'ятаю його й хвалили й лаяли
 на зборах і в газетах, а він й досі
 головує. Головиха — себто мати —
 учительша, як величали її в селі.
 Так ото, кажу, про тата газети пи-
 сали. В домашньому архіві збері-
 гається від часу пожовкла, від по-
 глядів заяложена газета з його
 портретом. Любив тато її. Кожно-
 го дня було дивляться-читають,
 тоді мамі покажуть і мене поклич-
 чуть.
 Он який у тебе батько! Газе-
 ти пишуть!!! Він якось особливо
 поважно говорив: «газети». Уже
 тоді я зв'язував з газетою все най-

краще, найдобріше. То був мій не-
 заперечний авторитет, нарівні з та-
 товим.
 Нежданно вдарив грім. З сто-
 личної газети приїхав кореспон-
 дент. Люди говорили з погордою.
 — Київ знає нашого Гордія Ка-
 лістратовича, цікавиться.
 Приїжджий побув день, зали-
 шився на другий. В конторських
 паперах рився, ходив усюди, до
 всього придивлявся. Хоч мати весь
 час й крутилась біля плити, корес-
 пондент не приходив до нас обіда-
 ти. Це було занадто. Раніш ніхто
 з приїжджих нашу хату не минав...
 У мене від цікавості аж у живо-
 ті тенькало.
 Кореспондент поїхав. Тато з ма-
 мою про щось довго говорили, тоді
 почали лаятись, нарешті посвари-
 лись. Мене мучила невідомість.
 Що то за людина була?
 Наступного дня я пішов туди,
 де ходив кореспондент, на що він
 дивився, і думав-думав...
 Виходив жагуче бажання стати

таким же, як той приїжджий, та-
 ким, щоб.. усі боялись.
 Прийшов додому і — до тата (а
 він саме з газетою сидів):
 — Та-а, хочу бути колес-пон-
 ден-том.
 — Що?! Я тобі покажу!
 Тільки двері грякнули за мною.
 Увечері батько покликав мене, по-
 ставив перед собою:
 — Ні, синку, ніколи в світі. Ні-
 защо, — в очах його було стільки
 суму й жалю, що я злякався. —
 Поки я живий, буде по-моєму.
 Уже мати пояснила, що приїжд-
 жий називав тата «самоуправите-
 лем», «окозамилувачем», «обман-
 щиком», а колгосп — «вотчиною
 власницьких господарів» і ще чи-
 мось.
 За днями минали місяці, час ле-
 тів. Восени я пішов у перший клас.
 Як навчився свої думки в слова
 одягати, полохливі надії линули до
 газети. Почав писати про школу,
 вчителів, своїх однокласників і
 надсилав до районної газети.

Не друкували. Це не пантеличи-
 ло. Навпаки, я запалав ще біль-
 шим завзяттям. Тато умиротворя-
 ли мою газетну пристрась суво-
 рою заборонаю, а чаще попрягою.
 Дарма! Йшов мені тринадцятий.
 Якось вчителька літератури зали-
 шила після уроків:
 — Знаю — любиш газету, моло-
 дець. Відмінно вчишся, багато чи-
 таєш. Це важливо для журналіста.
 Мене все хвилювало, до всього
 діло було. Я писав про те, що в
 селі будеється колгоспний стадіон
 і наша школа не остеронь, і що
 поруч з клубом буфет, «забігалов-
 ка» — так охрестили його жінки —
 і там усім продають горілку на
 разлив; що доярка Домаха щовече-
 ра додому силос носить; що здох
 кінь Каброн.
 Про стадіон надрукували, про
 Каброна — ні. Жаль. Любили
 його хлопчики за смирну вдачу.
 Бувало вдесьятьох повилазимо на
 нього — стоїть, за хвоста смикає-
 мо — мовчить, по-під пузом лази-

ГУМОРЕСКА

мо — не сердиться. Жаль старого
 коня.
 Особливо непокоїло мене, що на
 вулицю, прямо під ноги, вилива-
 ють помий. Я написав превелику
 гнівну статтю. І закінчив так: «Чу-
 халка стоїть перед проблемою
 створення громадських смітників.
 Все залежить від рішення району,
 звідти видніше. Ми чекаємо».
 І щоб ви думали? дочекались.
 Приїздив участковий. Під ноги
 помийв більше не виливали.
 В селі, усміхаючись, називали
 мене кореспондентом. Я боязко
 пишався.
 Нарешті й батько відступився:
 — Бачу, не можеш без газети.
 Пиши. Будь чесним журналістом —
 це найголовніше.
 Відтоді пишу правдиво, сміли-
 во, з любов'ю до людей.
 А. МИКИТЕНКО.